

КОНВЕНЦИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ НА ЧЕРНО МОРЕ ОТ ЗАМЪРСЯВАНЕ
(Ратифицирана от Народното събрание със закон, приет на 26.XI.1992 г. -
ДВ, бр. 99 от 1992 г. В сила за Република България от 15.I.1994 г.)

В сила от 15.01.1994 г.

Издадена от Министерството на външните работи

Обн. ДВ. бр.49 от 17 Юни 1994г., попр. ДВ. бр.54 от 15 Юли 2016г.

Преамбюл

Договарящите страни,

решени да работят за постигане на напредък в опазването на морската среда на Черно море и в съхраняването на неговите живи ресурси,

съзнаващи голямата значимост на морската среда на Черно море в икономическо, социално и здравно отношение,

убедени, че природните ресурси и местата за отдих на Черно море могат да бъдат съхранени главно чрез обединените усилия на черноморските държави,

вземайки под внимание общоприетите норми и принципи на международното право, имайки предвид нормите, практиката и принципите на общото международно право, регламентиращи опазването и съхраняването на морската среда, както и съхраняването на живите ѝ ресурси,

вземайки под внимание съответните разпоредби на Конвенцията за предотвратяване на замърсяването на морето чрез дъмпинг на отпадъци и други вещества от 1972 г. с нейните изменения; Международната конвенция за предотвратяване на замърсяването от кораби от 1973 г. с измененията на Протокола от 1978 г.; Конвенцията за контрол на трансграничния пренос на опасни отпадъци и тяхното съхранение от 1989 г. и Международната конвенция за сътрудничество при предотвратяване и отстраняване на замърсяване с нефт от 1990 г.,

признавайки значимостта на принципите, приети от Конференцията за сигурност и сътрудничество в Европа,

вземайки под внимание интереса им от съхраняването, използването и развитието на биопродуктивните възможности на Черно море,

имайки предвид, че черноморският бряг е голям международен курорт, където черноморските страни са вложили големи инвестиции в общественото здравеопазване и туризма,

вземайки предвид специалните хидрологични и екологични характеристики на Черно море и свръхчувствителността на флората и фауната му спрямо промените на температурата и състава на морската вода,

отбелязвайки, че замърсяването на морската среда на Черно море е причинено също от източници, разположени на сушата на други европейски страни, главно чрез реките,

потвърждавайки отново готовността си за сътрудничество при съхраняването на

морската среда на Черно море и опазване на живите му ресурси от замърсяване, отбелязвайки необходимостта от научно, техническо и технологично сътрудничество за постигане на целите на конвенцията, отбелязвайки, че съществуващите международни договори не обхващат всички аспекти на замърсяването на морската среда на Черно море, причинено от трети страни, съзнавайки необходимостта от тясно сътрудничество с компетентни международни организации на основата на регионален подход за опазване и подобряване на качествата на морската среда на Черно море,

се споразумяха за следното:

Област на приложение

Член 1

1. Конвенцията се прилага за самото Черно море с определена за целите на конвенцията южна граница, представляваща линията, която свързва носовете Келагра и Далян.

2. За целите на конвенцията понятието Черно море включва териториалното море и изключителната икономическа зона на всяка договаряща страна в Черно море. Въпреки това всеки протокол към тази конвенция може да постанови друго за целите на самия протокол.

Термини

Член 2

За целите на тази конвенция:

1. "Замърсяване на морската среда" означава пряка или косвена дейност на човека, в резултат на която в морската среда, включително в устията на реките, се изхвърлят вещества или енергия, водещи или способни да доведат до вредни последици, като увреждане на живите ресурси и живота в морето, опасност за човешкото здраве и затруднения за дейностите в морето, включително риболова и другите форми на законосъобразно използване на морето, влошаване на качеството на използване на морската вода и намаляване на удобствата за отдих.

2. а) "Кораб" означава мореплавателен съд от какъвто и да е вид. Този термин включва самостоятелно движещ се или не плавателен съд или платформи и други построени от човека съоръжения в морето.

б) "Въздухоплавателно средство" означава въздухоплавателно средство от всякакъв вид.

3. а) "Дъмпинг" означава:

i) всяко умишлено изхвърляне на отпадъци или други вещества от кораби или въздухоплавателни средства;

ii) всяко умишлено потопяване на кораби или въздухоплавателни средства.

б) "Дъмпинг" не включва:

i) изхвърляне на отпадъци или други вещества случайно или вследствие на нормалната работа на кораб или въздухоплавателно средство или на тяхното оборудване, различни от отпадъците или други вещества, пренасяни от или към кораб или

въздухоплавателно средство с цел потопяването им или резултат от преработката на такива отпадъци или други вещества в кораби или въздухоплавателни средства;

ii) складиране на вещества с друга цел освен единствено изхвърляне, ако такова складиране не противоречи на целите на конвенцията.

4. "Вредни вещества" означава опасни, вредни или други вещества, чието изхвърляне в морската среда би причинило замърсяване или неблагоприятно влияние върху биологичните процеси поради токсичността им и/или постоянни, и/или биоакмулиращи характеристики.

Общи разпоредби

Член 3

Договарящите страни участват в тази конвенция на основата на напълно равни права и задължения, зачитане на националния суверенитет и независимост, ненамеса във вътрешните им работи, взаимна изгода и други съответни принципи и норми на международното право.

Държавен имунитет

Член 4

Тази конвенция не се прилага към военен кораб, към помощен военноморски или други кораби или въздухоплавателни средства, собственост на държавата или работещ за нея и използван в момента само на държавна, нетърговска служба.

Въпреки това всяка договаряща страна осигурява чрез приемане на подходящи мерки, които не нарушават дейността на такива кораби или въздухоплавателни средства, собственост на държавата или работещи за нея, дейността им да бъде съвместима с конвенцията, доколкото това е практически възможно.

Основни задачи

Член 5

1. Всяка договаряща страна осигурява прилагането на конвенцията в тези райони на Черно море, където тя упражнява суверенитета си и суверенните си права и юрисдикция без нарушаване на правата и задълженията на договарящите страни, произтичащи от нормите на международното право.

За постигане на целите на тази конвенция всяка договаряща страна взема под внимание неблагоприятните последици от замърсяването на вътрешните й води върху морската среда на Черно море.

2. Самостоятелно или съвместно договарящите страни предприемат съответно всички необходими мерки, съвместими с международното право и съгласно разпоредбите на тази конвенция, за предотвратяване, намаляване и контрол на замърсяването с цел опазване и съхраняване на морската среда на Черно море.

3. Договарящите страни си сътрудничат в изработването на допълнителните протоколи и приложения, освен включените към тази конвенция, като необходими за нейното прилагане.

4. При сключване на двустранни и многостранни договори за опазване и

съхраняване на морската среда на Черно море договарящите страни се стремят да осигурят съвместимостта на тези договори с конвенцията. Копия от такива договори се изпращат на другите договарящи страни чрез комисия, както е обозначено в чл. 17 на тази конвенция.

5. Договарящите страни си сътрудничат в рамките на международните организации, определени като компетентни от тях, при насърчаването на изработването на мерки, допринасящи за опазването и съхраняването на морската среда на Черно море.

Замърсяване с опасни вещества и матери

Член 6

Всяка договаряща страна предотвратява замърсяването на морската среда на Черно море от всякакъв източник с вещества или матери, посочени в приложението на тази конвенция.

Замърсяване от източници, разположени на сушата

Член 7

Договарящите страни предотвратяват, намаляват или контролират замърсяването на морската среда на Черно море от източници, разположени на сушата, съгласно Протокола за опазване на морската среда на Черно море от замърсяване от източници, разположени на сушата, който е неразделна част на тази конвенция.

Замърсяване от кораби

Член 8

Самостоятелно или при необходимост съвместно договарящите страни предприемат необходимите мерки за предотвратяване, намаляване и контрол на замърсяването на морската среда на Черно море от кораби съгласно общоприетите международни правила и стандарти.

Сътрудничество при отстраняване на замърсяването при извънредни произшествия

Член 9

Договарящите страни си сътрудничат за предотвратяването, намаляването и отстраняването на замърсяването на морската среда на Черно море, причинено от извънредни произшествия, съгласно Протокола за сътрудничество при отстраняването на замърсяването на Черно море от нефт и други опасни вещества при извънредни произшествия, който ще представлява неразделна част от тази конвенция.

Замърсяване чрез дъмпинг

Член 10

1. Договарящите страни предприемат всички съответни мерки и си сътрудничат при предотвратяване, намаляване и контрол на замърсяването, причинено чрез дъмпинг, съгласно Протокола за опазване на морската среда на Черно море от замърсяване чрез дъмпинг, който е неразделна част от тази конвенция.

2. В районите на тяхната юрисдикция договарящите страни не разрешават дъмпинг, извършван от физически или юридически лица от нечрноморски страни.

Замърсяване от дейности по континенталния шелф

Член 11

1. Във възможно най-кратък срок всяка договаряща страна приема закони и правила и предприема мерки за предотвратяване, намаляване и контрол на замърсяването на морската среда на Черно море, причинено от или свързано с дейностите по континенталния шелф, включително проучването и експлоатацията на природните ресурси на континенталния шелф.

Договарящите страни се уведомяват взаимно чрез комисията относно законите, правилата и приетите от тях мерки в това отношение.

2. Договарящите страни си сътрудничат в тази област при необходимост и полагат усилия за съгласуване на посочените в т. 1 на този член мерки.

Замърсяване от или чрез атмосферата

Член 12

Договарящите страни приемат закони и правила и предприемат самостоятелни или съгласувани мерки за предотвратяване, намаляване и контрол на замърсяването на морската среда на Черно море от или чрез атмосферата, прилагани към въздушното пространство над техните територии и към кораби, плаващи под техен флаг, или кораби или въздухоплавателни средства, регистрирани на тяхна територия.

Опазване на морските живи ресурси

Член 13

При предприемане на мерки съгласно Конвенцията за предотвратяване, намаляване и контрол на замърсяването на морската среда на Черно море договарящите страни обръщат особено внимание за избягване на вредите върху живота в морето и живите ресурси, по-специално като променят местообитанията им и като ограничават риболова и другите законосъобразни начини за използване на Черно море и отдават съответно внимание в това отношение на препоръките на компетентните международни организации.

Замърсяване с опасни отпадъци при трансгранични течения

Член 14

Договарящите страни предприемат съвместими с международното право мерки и си сътрудничат за предотвратяване на замърсяването на морската среда на Черно море, причинено от опасни отпадъци при трансгранични течения, както и за отстраняването на незаконното им пренасяне съгласно протокола, който те трябва да приемат.

Научно и техническо сътрудничество и контрол

Член 15

1. Договарящите страни си сътрудничат при провеждане на научни изследвания, насочени към опазване и съхраняване на морската среда на Черно море, и предприемат при необходимост общи програми за научни изследвания и си разменят съответни научни данни и информация.

2. Договарящите страни си сътрудничат при провеждането на проучвания, целящи развитието на начини и средства за установяване на естеството и размера на замърсяването и последиците от него върху екосистемата във водната колона и седиментите, откриването на замърсени райони, проучване и оценка на рисковете и намиране на средства за отстраняване и по-специално те развиват алтернативни методи за обработка, складиране или използване на вредни вещества.

3. Договарящите страни си сътрудничат чрез комисията за установяване на подходящи научни критерии за определяне и изработване на правила, стандарти и препоръчвана практика и процедури за предотвратяване, намаляване и контрол на замърсяването на морската среда на Черно море.

4. Договарящите страни, *inter alia*, чрез комисията и при необходимост, както и в сътрудничеството с международните организации, които те преценят за компетентни, установяват допълнителни или смесени контролни програми, обхващащи всички източници на замърсяване, и установяват системи за контрол на замърсяването на Черно море, като включват съответно двустранни и многостранни програми за наблюдение, измервания, оценка и анализ на рисковете или последиците от замърсяването на морската среда на Черно море.

5. В случаите, когато договарящите страни имат разумни основания да смятат, че дейностите, подчинени на тяхна юрисдикция или контрол, могат да причинят съществено замърсяване или значителни и вредни промени на морската среда на Черно море, преди започване на тези дейности те преценяват възможните последици от тях на основата на цялата съответна информация и контролни данни и съобщават резултатите от тази оценка на комисията.

6. Договарящите страни си сътрудничат съответно при развитието, придобиването и въвеждането на чисти и нискоотпадни технологии, *inter alia*, чрез приемане на мерки за улесняване на обмена на такива технологии.

7. Всяка договаряща страна определя държавен компетентен орган, който да отговаря за научната дейност и контрола.

Отговорност и отчетност

Член 16

1. Договарящите страни отговарят за изпълнението на международните си задължения по опазването и съхраняването на морската среда на Черно море.

2. Всяка договаряща страна приема норми и разпоредби относно отговорността за вреди, причинени от физически или юридически лица върху морската среда на Черно море в районите на упражняване на нейната суверенност, държавни права или юрисдикция съгласно международното право.

3. Договарящите страни осигуряват възможност за искане на помощ съгласно правните им системи за спешно и подходящо обезщетение или друга помощ за вреди, причинени от замърсяване на морската среда на Черно море от физически и юридически лица под тяхна юрисдикция.

4. Договарящите страни си сътрудничат при развиването и съгласуването на законите си, разпоредбите и процедурите относно отговорността, оценката и обезщетението за вреди, причинени от замърсяването на морската среда на Черно море, с

цел осигуряване на най-висока степен на ограничаване и опазване на Черно море като цяло.

Комисията

Член 17

1. За постигане на целите на тази конвенция договарящите страни установяват Комисия по опазване на Черно море от замърсяване, наричана "комисията".

2. Всяка договаряща страна е представена в комисията от един представител, който може да бъде придружен от заместник-представители, съветници и експерти.

3. Председателството на комисията се поема от всяка договаряща страна по азбучен ред на страните според английската азбука. Първият председател на комисията е представител на Република България.

Председателят работи една година и през този период не може да действа като представител на своята страна. При освобождаване на мястото договарящата страна, председателстваща комисията, назначава друг председател до края на срока на нейното председателстване.

4. Комисията се събира най-малко веднъж в годината. Председателят свиква извънредни заседания по искане на която и да е договаряща страна.

5. Решенията и препоръките на комисията се приемат единодушно от черноморските страни.

6. Комисията е подпомагана в своята дейност от постоянен секретариат. Комисията назначава изпълнителен директор и други служители на секретариата. Изпълнителният директор назначава технически персонал съгласно установени от комисията правила. Секретариатът се набира от граждани на черноморските страни.

Комисията и секретариатът имат седалище в Истанбул. Мястото на седалището може да се променя с консенсус на договарящите страни.

7. Комисията приема процедурни правила за изпълнение на задачите си, решава организирането на дейностите си и установява помощни органи съгласно разпоредбите на конвенцията.

8. Представителите, заместник-представителите, съветниците и експертите на договарящите страни се ползват от дипломатически привилегии и имунитети на територията на съответната договаряща страна съгласно международното право.

9. Привилегиите и имунитетите на служителите на секретариата се определят чрез споразумение между страните.

10. Комисията има необходимата за изпълнението на задачите ѝ правна компетентност.

11. Комисията сключва договор относно седалището със страната домакин.

Функции на комисията

Член 18

Комисията:

1. Насърчава прилагането на тази конвенция и осведомява договарящите страни за своята дейност.

2. Прави препоръки по мерките, необходими за постигане на целите на тази конвенция.

3. Проучва въпросите по прилагането на тази конвенция и препоръчва необходими изменения по конвенцията и протоколите, включително по приложенията на конвенцията и протоколите.

4. Изработва критерии по отношение на предотвратяването, намаляването и контрола на замърсяването на морската среда на Черно море и за отстраняване на последиците от замърсяването, както и препоръки за мерки с тази цел.

5. Насърчава приемането от страна на договарящите страни на допълнителни мерки, необходими за опазването на морската среда на Черно море, и с тази цел получава, обработва и разпространява сред договарящите страни подходяща научна, техническа и статистическа информация и насърчава научни и технически изследвания.

6. Сътрудничи с компетентни международни организации и по-специално за развиване на подходящи програми или получаване на помощ за постигане на целите на конвенцията.

7. Обсъжда всички повдигнати от договарящите страни въпроси.

8. Изпълнява други функции, предвидени в други разпоредби на тази конвенция или единодушно възложени на комисията от договарящите страни.

Съвещания на договарящите страни

Член 19

1. Договарящите страни се събират на конференция по препоръка на комисията. Конференция може да бъде организирана също десет дни след молба на някоя от договарящите страни при извънредни обстоятелства.

2. Основна задача на съвещанията на договарящите страни е прегледът на прилагането на тази конвенция и протоколите по доклад на комисията.

3. Нечерноморски страни, присъединили се към тази конвенция, могат да присъстват на съвещанията на договарящите страни като съветници.

Приемане на изменения към конвенцията и/или към протоколите

Член 20

1. Всяка договаряща страна може да предложи изменения към членовете на тази конвенция.

2. Всяка договаряща страна по тази конвенция може да предложи изменения към всеки протокол.

3. Всяко така предложено изменение се изпраща на депозитаря и чрез него по дипломатически път до всяка договаряща страна и до комисията.

4. Изменения по тази конвенция и по протоколите се приемат с консенсус на дипломатическа конференция на договарящите страни, свикана в срок 90 дни след разпространяването от страна на депозитаря на предложеното изменение.

5. Измененията влизат в сила 30 дни след като депозитарят е получил уведомления от всички договарящи страни за приемане на тези изменения.

Приложения и изменения към приложенията

Член 21

1. Приложенията към тази конвенция или към който и да е от протоколите

съставляват неразделна част от конвенцията или на този протокол според случая.

2. Всяка договаряща страна може да предложи изменения към приложенията на тази конвенция или към приложенията на някой протокол чрез своя представител в комисията. Измененията се приемат от комисията на основата на консенсус. Депозитарят, надлежно осведомен от председателя на комисията за нейното решение, незабавно съобщава за така приетите изменения на всички договарящи страни. Тези изменения влизат в сила 30 дни след като депозитарят е получил уведомления за приемането им от всички договарящи страни.

3. Разпоредбите на т. 2 на този член се прилагат за приемането и влизането в сила на ново приложение към конвенцията или някой протокол.

Уведомяване за влизането в сила на измененията

Член 22

Депозитарят уведомява по дипломатически път договарящите страни за датата на влизане в сила на измененията, приети съгласно чл. 20 и 21.

Финансови правила

Член 23

Договарящите страни решават финансовите въпроси на принципа на единодушие, като имат предвид препоръките на комисията.

Връзка с други международни документи

Член 24

Нищо в тази конвенция не нарушава по никакъв начин суверенитета на държавите над тяхното териториално море, установен съгласно международното право, суверенните права и юрисдикция, които държавите имат над тяхната изключителна икономическа зона и континентален шелф съгласно международното право, както и ползването на плавателни и въздухоплавателни права и свободи за кораби и въздухоплавателни средства съгласно разпоредбите на международното право, залегнали в международни документи.

Решаване на спорове

Член 25

В случай на спор между договарящи страни по тълкуването и прилагането на конвенцията те търсят решаване на спора чрез преговори или чрез други мирни средства по техен избор.

Приемане на допълнителни протоколи

Член 26

1. По молба на договаряща страна или по препоръка на комисията може да бъде свикана със съгласието на всички договарящи страни дипломатическа конференция на договарящите страни за приемане на допълнителни протоколи.

2. Подписване, ратифициране, приемане, утвърждаване, присъединяване, влизане в сила и денонсиране на допълнителни протоколи се извършва съгласно установените процедури съответно в чл. 28, 29 и 30 на конвенцията.

Резерви

Член 27

Не могат да се формулират резерви по конвенцията.

Подписване, ратифициране, приемане, утвърждаване и присъединяване

Член 28

1. Конвенцията е открита за подписване от черноморските държави.
2. Конвенцията подлежи на ратифициране, приемане или утвърждаване от подписалите я държави.
3. Конвенцията е открита за присъединяване от всяка нечерноморска държава, заинтересувана от постигането на целите ѝ и подпомагаща съществено опазването и съхраняването на морската среда на Черно море, ако тази държава е поканена от всички договарящи страни.
4. Документите за ратифициране, приемане, утвърждаване или присъединяване се депозират при депозитаря. Депозитар на конвенцията е правителството на Румъния.

Влизане в сила

Член 29

Конвенцията влиза в сила 60 дни след датата на депозиране на четвъртия документ за ратифициране, приемане или утвърждаване.

За държава, присъединила се към конвенцията съгласно чл. 28, тя влиза в сила 60 дни след депозиране на нейния документ за присъединяване.

Денонсиране

Член 30

След изтичането на петгодишен срок от датата на влизане в сила на конвенцията всяка договаряща страна може чрез писмено уведомление до депозитаря да денонсира конвенцията.

Денонсирането влиза в сила на тридесет и първия ден на месец декември на годината, следваща тази, в която депозитарят е уведомен за денонсирането.

Съставена на английски език на 21 април 1992 г. в Букурещ.

Приложение

1. Органокалаени съединения.
2. Органохалогенни съединения като DDT, DDE, DDD, PCB's.
3. Трайни органофосфорни съединения.
4. Живак и живачни съединения.
5. Кадмий и кадмиеви съединения.
6. Устойчиви вещества с доказани токсични, канцерогенни, патогенни или мутагенни свойства.
7. Употребявани смазочни масла.
8. Устойчиви синтетични материи, които могат да плават, потъват или остават като суспензия.

9. Радиоактивни вещества и отпадъци, включително използвано радиоактивно гориво.

10. Олово и оловни съединения.

ПРОТОКОЛ ЗА ОПАЗВАНЕ НА МОРСКАТА СРЕДА НА ЧЕРНО МОРЕ ОТ ЗАМЪРСЯВАНЕ ОТ ИЗТОЧНИЦИ, РАЗПОЛОЖЕНИ НА СУШАТА

Член 1

Съгласно чл. 7 на конвенцията договарящите страни вземат необходимите мерки за предотвратяване, намаляване и контрол на замърсяването на морската среда, причинено от изхвърлянето от източници, разположени на сушата на тяхна територия, като реки, канали, брегови съоръжения, други изкуствени съоръжения, устия или промишлени отводи или други източници, разположени на сушата, включително от атмосферата.

Член 2

За целите на този протокол граница на сладката вода означава частта откъм сушата спрямо линията, прекарана между крайните точки на десния и левия бряг на течението на реката, където тя достига Черно море.

Член 3

Този протокол се прилага за Черно море, както е определено в чл. 1 на конвенцията, и за водите откъм сушата спрямо базовите линии, от които се измерва ширината на териториалното море, а при сладководните течения - до тяхната граница.

Член 4

Договарящите страни поемат задължение за предотвратяване и отстраняване на замърсяването на морската среда на Черно море от източници, разположени на сушата, с вещества и материи, описани в приложение I на този протокол.

Договарящите страни поемат отговорност да намаляват и при възможност да отстраняват замърсяването на морската среда на Черно море от източници, разположени на сушата, с вещества и материи, изброени в приложение II на този протокол.

По отношение на водните притоци, вливащи се в Черно море, договарящите страни полагат усилия за сътрудничество при необходимост с други държави за постигане на залегналите в този член цели.

Член 5

Съгласно разпоредбите на чл. 15 на конвенцията всяка договаряща страна извършва във възможно най-кратък срок контролна дейност за оценка на нивата на замърсяване, източниците и екологичните последици по техните брегове, по-специално по отношение на вещества и материи, изброени в приложения I и II на този протокол. Ще бъдат проведени допълнителни проучвания в участъците срещу течението на реката за

проучване на взаимодействието между сладката и солената вода.

Член 6

В съответствие с чл. 15 на конвенцията договарящите страни си сътрудничат при изработване на общи насоки, стандарти и критерии, отчитайки специфичните характеристики на устията на реките, и предприемат проучвания по специалните изисквания за отточните води, които изискват отделна обработка и относно количествата на изхвърлените вещества и материи, изброени в приложения I и II, концентрацията им в отточните води и методите за изхвърлянето им.

Общите стандарти за изхвърлянето и графикът за прилагането на програмата и мерките за предотвратяване, намаляване или отстраняване според случая на замърсяването от източници, разположени на сушата, се определят от договарящите страни и се преглеждат периодично с оглед веществата и материите, описани в приложения I и II на този протокол.

Комисията определя критериите за предотвратяване на замърсяването и препоръчва подходящи мерки за намаляване, контрол и отстраняване на замърсяването на морската среда на Черно море от източници, разположени на сушата.

Договарящите страни имат предвид следното:

а) Изхвърлянето на води от градските системи за отходни води се прави по начин, който намалява замърсяването на морската среда на Черно море.

б) Замърсяващият товар от промишлени отпадъци трябва да се намалява за целите на спазването на приетите концентрации на вещества и материи, посочени в приложения I и II на този протокол.

в) Изхвърлянето на охлаждащи води от ядрени централи или други индустриални предприятия, ползващи големи количества вода, се извършва по начин, който намалява замърсяването на морската среда на Черно море.

г) Замърсяващият товар от селскостопански и горски райони, засягащ качеството на водата на морската среда на Черно море, трябва да се намалява за целите на спазването на приетите концентрации на вещества и материи, посочени в приложения I и II на този протокол.

Член 7

Договарящите страни се осведомяват помежду си чрез комисията за предприетите мерки, постигнатите резултати и срещнатите трудности при прилагането на този протокол. Комисията определя процедурите за събиране и предаване на такава информация.

Приложение I

Опасни вещества и материи

Следните вещества или групи вещества или материи не са изброени по приоритетен принцип. Те са подбрани главно според тяхната токсичност, устойчивост или биоакмулиращи характеристики.

Това приложение не е валидно при товари, съдържащи вещества и материи,

изброени по-долу и които са под определените общо от договарящите страни граници на концентрация, които не надвишават естествените природни концентрации.

1. Органотични съединения.
  2. Органохалогенни съединения като DDT, DDE, DDD, PCB's.
  3. Устойчиви органофосфорни съединения.
  4. Живак и живачни съединения.
  5. Кадмий и кадмиеви съединения.
  6. Устойчиви вещества с доказани токсични, канцерогенни, патогенни или мутагенни свойства.
  7. Употребявани смазочни масла.
  8. Устойчиви синтетични материи, които плават, потъват или остават като суспензия.
  9. Радиоактивни вещества и отпадъци, включително използвано радиоактивно гориво.
1. Олово и оловни съединения.

Приложение II

Отровни вещества и материи

Следните вещества и материи са подбрани главно на основата на ползваните в приложение I критерии, като се вземе предвид, че те са по-малко вредни или по-лесно се превръщат в безвредни чрез естествени процеси.

Контролът и строгото ограничаване на изхвърлянето на вещества и материи, посочени в това приложение, се прилагат съгласно приложение III на този протокол.

1. Биоциди и техните производни, невключени в приложение I.
2. Цианиди, флуориди и елементарен фосфор.
3. Патогенни микроорганизми.
4. Небиоразграждащи се миешки вещества и техни повърхностноактивни субстанции.
5. Алкални и киселинни съединения.
6. Термични отделяния.
7. Вещества, които въпреки нетоксичното си естество могат да станат вредни за морската биота вследствие на количествата, които са изхвърлени, като неорганичен фосфор, азот, органични материи и други биогенни съединения. Също така съединения, имащи неблагоприятен ефект върху кислородното съдържание на морската среда.
8. Следните елементи и техните съединения:
цинк селен калай ванадий
мед арсеник барий кобалт
никел антимон берилий талий
хром молибден бор телур
титан уран сребро
9. Суров петрол и въглеводороди от всякакъв характер.

Приложение III

Изхвърлянето на вещества и материи, посочени в приложение II към този протокол, подлежи на ограничения, основани на:

1. Максимум допустими концентрации на вещества и материи непосредствено пред мястото на изхвърлянето.

2. Максимално допустимо количество (натоварване, вток) на вещества и материи за едногодишен цикъл година или по-кратък срок.

3. При различия между т. 1 и 2 се прилага по-строгото ограничение.

При издаване на разрешително за изхвърляне на отпадъци, съдържащи вещества и материи, посочени в приложения I и II на този протокол, държавните органи държат сметка, според случая, особено за следните фактори:

A . Характеристики и състав на отпадъците

1. Вид и размер на източника на отпадъка (т. е. индустриалния процес).

2. Вид на отпадъка (произход, среден състав).

3. Форма на отпадъка (твърда, течна, утайка, гъст разтвор).

4. Общо количество (изхвърлен обем, напр. - за година).

5. Характер на изхвърлянето (постоянен, периодичен, сезонен, променлив и др.).

6. Концентрации по отношение на главни съставки, вещества, посочени в приложение I, вещества, посочени в приложение II, и други вредни вещества, според случая.

7. Физични, химични и биологични свойства на отпадъците.

B. Характеристики на състава на отпадъците по отношение на тяхната вредност

1. Устойчивост (физична, химична, биологична) в морската среда.

2. Токсичност и други вредни последици.

3. Натрупване в биологични материи и седименти.

4. Биохимично превръщане, произвеждащо вредни съединения.

5. Неблагоприятни последици върху кислородното съдържание и равновесие.

6. Чувствителност към физични, химични и биохимични промени и взаимодействие в морската среда с други съставки на морската вода, което може да доведе до вредни биологични и други последици върху някой от начините на използване, посочени в раздел E.

C. Характеристики на мястото на изхвърляне и приемащата морска среда

1. Хидрографски, метеорологични, геологични и топографски характеристики на бреговия район.

2. Разположение и вид на изхвърлянето (устие, канал, отвор и др.) и тяхната връзка с други райони (като райони за отдих, места за хвърляне на хайвера, за отглеждане, риболовни райони, терени за черупкови водни животни) и други видове изхвърляния.

3. Начално разреждане, извършвано на мястото на изхвърляне в приемащата

морска среда.

4. Характеристики на разпространяване като последици от течения, приливи, отливи и ветрове при хоризонтално пренасяне и вертикално смесване.

5. Характеристики на приемащата вода по отношение на физичните, химичните, биологичните и екологичните условия на мястото на изхвърлянето.

6. Капацитет на приемащата морска среда да поеме изхвърлянето на отпадъци без нежелателни последици.

D. Наличност на отпадъчни технологии

Методите за намаляване и изхвърляне на индустриалните отточни води, както и битовите отходни води трябва да се подбират, като се взема под внимание наличност и приложимостта на:

- а) алтернативни процеси на обработка;
- б) методи за рециклиране, повторна употреба или отстраняване;
- в) алтернатива за наземно складиране; и
- г) подходящи чисти и нискоотпадъчни технологии.

E. Възможност за нарушаване на морските екосистеми и използване на морската среда

1. Ефекти върху човешкия живот чрез замърсяващо въздействие върху:

- а) ядливи морски организми;
- б) води за къпане;
- в) естетиката.

Изхвърлянето на отпадъци, съдържащи вещества и матери, посочени в приложения I и II, се подчинява на система на собствен мониторинг и контрол от компетентните държавни власти.

2. Последици върху морските екосистеми, по-специално върху живи ресурси, застрашени видове и уязвими местообитания.

3. Последици върху другите разрешени начини за ползване на морето.

ПРОТОКОЛ ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО В БОРБАТА СЪС ЗАМЪРСЯВАНЕТО НА МОРСКАТА СРЕДА НА ЧЕРНО МОРЕ С НЕФТ И ДРУГИ ВРЕДНИ ВЕЩЕСТВА ПРИ ИЗВЪНРЕДНИ ПРОИЗШЕСТВИЯ

Член 1

Съгласно чл. 9 на конвенцията договарящите страни предприемат необходимите мерки и си сътрудничат в случаите на сериозна и предстояща опасност за морската среда на Черно море или за бреговете на една или повече от страните, причинена от голямо количество нефт или други вредни вещества, резултат от произшествие или натрупване на малки изхвърляния, които замърсяват или представляват опасност от замърсяване.

Член 2

Договарящите страни се задължават да поддържат и насърчават едностранно или чрез двустранно или многостранно сътрудничество предварителни планове за борба срещу замърсяване на морето с нефт или други вредни вещества. Това включва по-специално оборудване, плавателни съдове, въздухоплавателни средства и работна ръка, подготвени за действия при извънредни произшествия.

Член 3

Всяка договаряща страна предприема необходими мерки за откриване на нарушенията и в районите под нейна юрисдикция прилага разпоредбите на този протокол. Освен това договарящите страни осигуряват съвместимост с разпоредбите на този протокол от страна на кораби, плаващи под техен флаг.

Договарящите страни насърчават обмена на информация по въпроси, свързани с прилагането на този протокол, включително предаването на доклади и спешна информация, която засяга чл. 1 от него.

Член 4

Всяка договаряща страна при информация за предстояща или вече нанесена съществена вреда от замърсяване на морската среда на Черно море незабавно уведомява другите договарящи страни, за които има вероятност да бъдат засегнати от тази вреда, както и комисията.

Член 5

Всяка договаряща страна уведомява другите договарящи страни и комисията за компетентните държавни органи, отговорни за контрола и борбата със замърсяването с нефт и други вредни вещества. Всяка договаряща страна посочва също компетентния орган за получаване и предаване на докладите за произшествията, причинени или възможни при изхвърляне на нефт или други вредни вещества, съгласно разпоредбите на съответните международни документи.

Член 6

1. Всяка договаряща страна изработва указания за капитаните на кораби, плаващи под неин флаг, и за пилотите на въздухоплавателни средства, регистрирани на нейна територия, с изисквания към тях за доклад съгласно приложението на този протокол и по най-бърз и сигурен начин до страната или страните, за които има вероятност да бъдат засегнати, както и до комисията:

а) наличие, характеристики и големина на разливането на нефт или други вредни вещества, забелязани в морето, които могат да представляват заплаха за морската среда на Черно море или на морския бряг на една или повече договарящи страни;

б) всички извънредни произшествия, причиняващи или можещи да причинят замърсяване с нефт или други вредни вещества.

2. Събраната съгласно т. 1 информация се предава на другите страни, които могат да бъдат засегнати от замърсяването:

- а) от договарящата страна, получила информацията;
- б) от комисията.

Приложение

Съдържание на доклада, който следва да се изготви съгласно чл. 6

1. Всеки доклад съдържа главно:

- а) определяне на източника на замърсяване;
- б) географско положение, час и дата на произшествието или на откриването му;
- в) условия на брега и в морето, които преобладават в района;
- г) необходимите подробности по отношение на състоянието на кораба, замърсяващ морето.

2. Всеки доклад съдържа при възможност по-специално:

- а) ясно определение или описание на попадналите вредни вещества, включително правилните технически наименования на тези вещества;
- б) приблизителна оценка на количествата, концентрациите или вероятните условия при вредните вещества, вече изхвърлени или с вероятност да бъдат изхвърлени в морето;
- в) описание на опаковката и отличителни знаци;
- г) име на изпращача, получателя или производителя.

3. Всеки доклад ясно посочва при възможност дали вредните вещества, вече изхвърлени или с вероятност да бъдат изхвърлени, са нефт или отровни течности, твърди или газови вещества и дали тези вещества са били или са в насипно състояние или в опаковки, товарни контейнери, преносими цистерни или шосейни или железопътни вагон-цистерни.

4. Всеки доклад се допълва с подходяща информация от лицето, което го изпраща, при необходимост, ако това се изисква от получателя на доклада или определения за целта орган.

5. Някое от лицата, посочени в чл. 6, т. 1 на този протокол, трябва:

- а) да допълва началния доклад, доколкото е възможно и необходимо, с информация относно последващо развитие;
- б) да отговаря възможно най-пълно на исканията на засегнатите договарящи страни за допълнителна информация.

ПРОТОКОЛ ЗА ОПАЗВАНЕ НА МОРСКАТА СРЕДА НА ЧЕРНО МОРЕ ОТ ЗАМЪРСЯВАНЕ ЧРЕЗ ДЪМПИНГ

(Попр. - ДВ, бр. 54 от 2016 г.)

Член 1

(попр. - ДВ, бр. 54 от 2016 г.) Съгласно чл. 10 на конвенцията договарящите страни предприемат самостоятелно или съвместно всички подходящи мерки за прилагане на този протокол.

Член 2

Забранен е дъмпингът в Черно море на отпадъци и други материи, съдържащи веществата, посочени в приложение I на този протокол.

Горната разпоредба не се прилага за изкопани маси земя, ако те съдържат следи от замърсители, посочени в приложение I, под границите на концентрация, определени от комисията, за срок от три години от влизането в сила на конвенцията.

Член 3

За дъмпинг в Черно море на отпадъци или други материи, съдържащи отровни вещества, посочени в приложение II на този протокол, се изисква предварително специално разрешение от компетентните държавни органи.

Член 4

За дъмпинг в Черно море на всички други отпадъци или материи се изисква предварително разрешение на компетентните държавни органи.

Член 5

Посочените в чл. 3 и 4 разрешения се издават след внимателно проучване на факторите, посочени в приложение III на този протокол, от страна на компетентния държавен орган на съответната брегова държава. Комисията получава доклади за тези разрешения.

Член 6

Разпоредбите на чл. 2, 3 и 4 не се прилагат при случаи, когато безопасността на човешки живот или кораб или въздухоплавателно средство в морето е застрашена от пълно унищожение, или при други случаи, когато има опасност за човешки живот и когато дъмпингът е единственото средство за отстраняване на тази опасност, а също когато има вероятност вредата от такъв дъмпинг да бъде по-малка от избягването му. Такъв дъмпинг се извършва за намаляване на вероятността от увреждане на човешки живот или на живота в морето. Комисията трябва да бъде уведомена незабавно.

Член 7

1. Всяка договаряща страна посочва един или повече компетентни органи за:

а) издаване на предвидените в чл. 3 и 4 разрешения;

б) съхраняване на доклади за естеството и количествата на отпадъците и другите материи, за които има разрешение за дъмпинг, и за местонахождението, датата и начина на дъмпинга.

2. Компетентните органи на всяка договаряща страна издават предвидените в чл. 3 и 4 разрешения относно отпадъците или другите материи, предназначени за дъмпинг:

а) натоварени на нейна територия;

б) натоварени на кораб, плаващ под неин флаг, или на въздухоплавателно средство, регистрирано на нейна територия, когато товаренето се извършва на

територията на друга държава.

Член 8 (Нов - ДВ, бр. 54 от 2016 г.)

1. Всяка договаряща страна предприема необходимите мерки за прилагането на този Протокол по отношение на:

а) кораби, плаващи под неин флаг, или въздухоплавателни средства, регистрирани на нейна територия;

б) кораби и въздухоплавателни средства, товарици на нейна територия отпадъци или други матери, предназначени за дъмпинг;

в) платформи и други построени от човека съоръжения в морето, намиращи се в нейното териториално море и нейната изключителна икономическа зона;

г) дъмпинг в нейното териториално море и нейната изключителна икономическа зона.

Член 9 (Нов - ДВ, бр. 54 от 2016 г.)

Договарящите страни си сътрудничат в обмена на информация по членове 5, 6, 7 и 8. Всяка договаряща страна уведомява другите договарящи страни, които биха могли да бъдат засегнати, в случай на съмнение, че е извършен или ще бъде извършен дъмпинг в нарушение на разпоредбите на този Протокол.

Приложение I

(попр. - ДВ, бр. 54 от 2016 г.)

Опасни вещества и матери (Загл. попр. - ДВ, бр. 54 от 2016 г.)

1. Органохалогенни съединения като DDT, DDE, DDD, PCB's.
2. Живак и живачни съединения.
3. Кадмий и кадмиеви съединения.
4. Органокалаени съединения.
5. Устойчиви синтетични матери, които могат да плават, потъват или остават като суспензия.
6. Употребени смазочни масла.
7. Олово и оловни съединения.
8. Радиоактивни вещества и отпадъци, включително употребено радиоактивно гориво.
9. Суров нефт и въглеводороди от всякакъв произход.

Приложение II

Отровни вещества

Следните вещества, съединения или матери са подбрани главно на основата на критерии, посочени в приложение I, като се взема под внимание фактът, че те са по-малко вредни или по-лесно обратими в безвредни чрез естествени процеси.

Контролът и строгото ограничаване на дъмпинга на посочените в това приложение вещества се прилага съгласно приложение III на този протокол.

1. Биоциди и техните производни, които не са включени в приложение I.
2. Цианиди, флуориди и чист фосфор.
3. Патогенни микроорганизми.
4. Бионеразграждащи се миещи препарати и техните повърхностноактивни вещества.
5. Алкални и киселинни съединения.
6. Вещества, които въпреки нетоксичното си естество могат да станат вредни за морската флора и фауна поради количеството, в което са изхвърлени, като неорганичен фосфор, азот, органични материали и други хранителни съединения. Също така вещества, които имат неблагоприятен ефект върху кислородното съдържание на морската среда.
7. Следните елементи и техните съединения:
цинк селен калай ванадий
мед арсен барий кобалт
никел антимон берилий талий
хром молибден бор телур
титан уран сребро
8. Отпадни утайки.

Приложение III

При издаване на разрешения за дъмпинг в морето се проучват следните фактори:

A. Характеристики и състав на материите

1. Количество на материите за дъмпинг (например за година).
2. Приблизителен състав на материите за дъмпинг.
3. Качества: физични (като разтворимост, гъстота), химични и биохимични (например кислородна необходимост, хранителни вещества), биологични (например присъствие на бактерии и др.).

Данните трябва да включват достатъчно информация по главните годишни нива и сезонни изменения на отбелязаните свойства.

4. Дългосрочна токсичност.
5. Устойчивост: физична, химична, биологична.
6. Натрупване и трансформиране в морската среда.
7. Податливост на физични, химични и биохимични изменения и взаимодействие с други разтворени материали.
8. Вероятност от вторични последици, които биха намалили пазарните качества на ресурсите (например риба, черупкови морски животни).

B. Характеристики на местата и методите за дъмпинг

1. Местоположение (например координати на местата за дъмпинг, дълбочина и разстояние от брега) и връзката му с райони, представляващи специален интерес (например места за отдих, места за хвърляне на хайвера, развъдници и риболовни райони).

2. Методи и технологии на опаковане и разполагане на материите.

3. Показатели за разнасяне.

4. Хидроложки характеристики и сезонни изменения в тези показатели (например температура, рН, соленост, напластяване, мътност, разтворен кислород, биохимична кислородна необходимост, хранителни вещества, продуктивност).

5. Характеристики на дъното (например топография, геохимична, геоложка и биоложка продуктивност).

6. Случаи и последици от друг дъмпинг.

С. Общи съображения

1. Възможни последици върху местата за отдих (плаващи или заседнали материи, мътност на водата, неприятна миризма, обезцветяване и пяна).

2. Възможни последици върху живота в морето, рибните запаси, морските културни центрове, традиционни риболовни райони, райони за събиране и култивиране на водорасли.

3. Възможни последици върху другите начини за използване на морето (например влошаване на качеството на водата за индустриална употреба, подводна корозия на инсталации, пречки при придвижване на плавателни средства или при риболов вследствие на плаващи материи или депозирани отпадъци или предмети на морското дъно, както и трудности в защитени места от специален интерес за научни изследвания или опазване на природата).

4. Практическа достъпност на алтернативни методи за съхраняване на отпадъците на сушата.